

Jo 120 vuotta vapaaehtoista meripelastusta

Jari Piirainen
Toimitusjohtaja
Suomen Meripelastusseura ry

Suomen Meripelastusseura on vuonna 1897 perustettu valtakunnallinen vapaaehtoisten meri- ja järvipelastusyhdistysten keskusjärjestö. Pelastamme ja avustamme merihätään joutuneita ihmisiä merialueilla ja sisävesillä. Vuoden 2016 aikana vapaaehtoismiehistömme suorittivat yhteensä 1595 pelastus- ja avustustehtävää, joiden aikana apua sai 3467 ihmistä 1316 aluksessa. Todennäköiseltä menehtymiseltä pelastettiin viime vuonna 21 ihmistä. Tehtävämäärä on noin kolmannes kaikista Suomen vesialueilla suoritetuista pelastus- ja avustustehtävistä.

Vietämme tänä vuonna siis 120-vuotisjuhlavuotta. Meripelastusseura perustettiin siten 20 vuotta ennen isänmaamme itsenäistymistä. 120 vuoden aikana on pelastettu ja avustettu suuri määrä ihmisiä ja aluksia, hinattu turvaan ja annettu apua muuten vesillä. Koko historian ajan kaiken tämän on mahdollistanut vapaaehtoiset miehistöjen jäsenet, jotka ovat lähteneet monesti huonoissakin olosuhteissa kanssaihmissään auttamaan. Yhä tänäkin päivänä, kaikki pelastusveneemme (135 kpl) miehitetään vapaaehtoisvoimin. Toimintaa on 57 paikallisyhdistyksessä, jotka ylläpitävät 61 pelastusasemaa. Puolet toiminnasta tapahtuu merellä ja toinen puoli sisävesillä. Vapaaehtoisia miehistöjen jäseniä on noin 1400 henkilöä, joista jokainen olisi mitalin ansainnut.

Meripelastustoiminta on Suomessa järjestetty siten, että Rajavartiolaitos on johtava meripelastusviranomaisen ja sen vuoksi mekin saamme tehdä hyvin läheistä yhteistyötä ko. viranomaisen kanssa. Iso osa merialueilla suoritettavista tehtävistämme välittyy meille nimenomaan Rajavartiolaitoksen ylläpitämiltä meripelastuskeskuksilta. Sisävesillä toimimme sen sijaan tiiviissä ja hyvässä yhteistyössä muiden pelastusviranomaisten eli pelastuslaitosten, poliisin ja hätäkeskuslaitoksen kanssa.

Koska merkittävä osa Suomen Meripelastusseuran veneiden tehtävistä on kiireettömiä avustustehtäviä (polttoaine loppu, konerikko, sähkökatkos tms.), avattiin viime keväänä Meripelastusseuran oma valtakunnallinen Trossi-palvelunumero 0800-302230, jonka kautta kuka tahansa veneilijä saa apua kiireettömään avuntarpeeseensa. Hätätilanteissa tai jos ollaan vaikka ajelehtivassa veneessä, tulee aina soittaa merialueella numeroon 02-941000 tai sisävesillä hätänumeroon 112. Hätänumero on toki käytössä myös merialueilla, joten apua saa sitäkin kautta. Lisäksi kaikkien veneilijöiden kannattaa ladata älypuhelimiansa 112-sovellus, jolloin sen kautta hätäkeskukseen soittaessa välittyy samalla myös soittajan olinpaikkatieto koordinaatteina viranomaisten tietoon helpottaen erittäin paljon pelastustöiden onnistumista.

Jotta vapaaehtoiset meri- ja järvipelastajat voivat jatkossakin toimia vähintään nykyisellä tasolla, tulee meidän kyetä ratkaisemaan toiminnan rahoitus kestäväällä tavalla. Nykytasoinen toiminta vaatii joka vuosi noin 1,5 m€ pelastusveneiden hankintaan, niiden ylläpitoon ja korjauksiin sekä turvavarustehankintoihin. Käytännössä meidän tulisi kyetä hankkimaan joka vuosi keskimäärin 4 uutta pelastusvenettä, jotta noin 30 vuoden tavoiteltu elinkaari veneillämme toteutuisi. Jo näiden veneiden hankinta maksaa noin 1-1,2 m€ per vuosi, tai jopa hieman enemmän. Tällä hetkellä noin 60 % varoistamme tulee Veikkaus-voittovaroista ja loppuosa hankitaan itse erilaisin keinoin. Jäsenmaksut ovat toiseksi merkittävin tuloerä ja toivottavasti tulevaisuudessa sen merkitys on paljon suurempi. Toivonkin, että jokainen vastuullinen veneilijä liittyy jonkun paikallisyhdistyksemme Trossi-jäseneksi saaden siten turvaa ja palveluja omalle veneelleen ja samalla varmistaa osaltaan vapaaehtoisen meripelastuksen olemassaolon.

Valtion ja kuntien säästötalkoiden johdosta joillakin vesialueilla vapaaehtoisten meri- ja järvipelastajien tehtävämäärät ovat lisääntyneet. Kasvu on tiettyyn määräänsä saakka positiivinen asia, mutta liian suurta kuormaa ei vapaaehtoisten hoidettavaksi saa kasaantua. Meripelastusseura hakee koko ajan uudenlaisia toimintatapoja ja -mahdollisuuksia. Keskusteluyhteys on auki sekä Rajavartiolaitoksen että muiden viranomaisten suuntaan. Uusimpana toimintamuotona on lisääntymässä ensivastetoiminta yhteistyössä sairaanhoitopiirien kanssa.

Lopuksi pieni talousyhtälö. Vapaaehtoisten meri- ja järvipelastajien 24/7-valmiuden ylläpito ja tehtävien suorittaminen koko avovesikauden (7,5 kk) ajan 61 asemallamme keskimääräisellä 3,5 henkilön valmiusvahvuudella maksaisi 25 euron tuntikorvauksella yhteensä noin 28,8 m€. Mielestäni erittäin merkittävä panostus Suomen sisäisen turvallisuuden ylläpitoon ja kansalaisten auttamiseen.

Aiemmin sarjassa julkaistut kirjoitukset löydät [täältä](#).